

ŠKOLA V MÚZEU – pre stredné školy

CENNÍK: 0,50 eur/ žiaka - na jednu tému programu. Je možnosť spájať niekoľko tém za sebou (realizovať aj celodenný program). Prijímame aj kultúrne poukazy.

KDE: Krajské múzeum v Prešove – študijný priestor, konkrétna expozícia, či exteriér múzea.

AKO DLHO: 45 minút. Je možnosť prispôbiť dĺžku vyučovacích tém individuálne po dohode.

KEDY: Vzdelávacie programy sa realizujú: **každý druhý týždeň streda a štvrtok** (od októbra po apríl), **každý deň** (v ostatných mesiacoch). **Hodinu je potrebné nahlásiť min. 5 dní vopred!!!**

KONTAKT: Krajské múzeum v Prešove – Hlavná 86, Prešov., tel. 051/7734708, - kontaktná osoba: PhDr. Viera Kačmaríková – múzejná pedagogička

Historické témy

- 1. Historický prameň ako výpoveď minulosti.** Čo je historický prameň, delenie. Ukážka – listina, pečať, mapa, veduta, fotografia, pohľadnica. Navrhujeme vlastnú pečať so znakom toho, čo nás charakterizuje.
- 2. Stredoveké mesto Prešov.** Slobodné kráľovské mesto Prešov. Čo robilo mesto mestom. Mestské výsady a práva v Prešove. Aké práva by si mestu v minulosti udelil ty?
- 3. Prešovské krvavé jatky.** Prešov vo víre stavovských povstaní (ukážku Caraffov meč). Rákociho palác, podľa koho je pomenovaný, ako je jeho rodina spojená s protihabsburskými povstaniami.
- 4. Holokaust na Slovensku.** Problematika s dôrazom na mesto Prešov. Priebeh riešenia židovskej otázky od arizácie po deportácie. Priblížiť podľa veku aj nižším triedam.
- 5. 1. svetová vojna a svedectvo vojnových cintorínov.** Vojna na fronte dnešného Slovenska. Vojnové cintoríny – ako svedectvo na vojnu. Panelová výstava – fotografie, ukážka palných, strelných zbraní.
- 6. Čo je archeológia?** Princíp práce archeológov. Predstavenie terénneho arch. výskumu a práce s nálezovým materiálom od nájdenia cez ošetrovanie až po uskladnenie. Predvádzanie dokumentácie na simulovaných nálezových situáciách. Realizácia: pod otvoreným nebom v priestoroch átria, v prípade nepriazne počasia prednáška na tému "Čo je archeológia" (bohatá fotodokumentácia a ilustrácie, originálne pomôcky, ukážky archeologických nálezov).
- 7. Čaro hmotnej kultúry.** Princíp členenia histórie na kratšie časové úseky, doby. Predstavenie doby kamennej, medenej, bronzovej a železnej s pre nich typickými artefaktmi s rôznorodými funkciami a vyrobenými z rôznych materiálov (nástroje, náradie, keramika, šperky, zbrane). Realizácia: prednáška s praktickými ukážkami, možnosť detailnejšie sa zoznámiť s archeologickými nálezmi.
- 8. Starí Slovania.** Aký bol spôsob života starých Slovanov? Ako žili, bývali, pracovali, slávili, zdobili sa naši slovanskí predkovia? Aké boli ich náboženstvá, mytológia, aké mali predstavy o smrti a záhrobí, ako pochovávali. Výklad dopĺňajú ukážky originálnych archeologických nálezov.

9. Teória evolúcie a antropogenéza. Vysvetlenie princípov evolúcie o tom, že súčasná bohatosť druhov vznikla postupným rozdeľovaním druhov na viacero nových druhov v priebehu času. Vysvetlenie antropogenézy, t.j. procesu vzniku a vývoja človeka a jeho vyčleňovania sa zo živočíšnej ríše.

10. Múzeum – jeho úloha a poslanie. Čím prechádza zbierkový predmet pokiaľ sa dostane do vitríny? Ukážky. Diskusia: Čo patrí do múzea a čo na smetisko?

11. I. Lazorík: Pohľad do minulosti hasičstva. Jedinečné ukážky – hasičský odev, parné, motorové striekačky. Unikátne predmety z dejín hasičstva.

12. Samaritáni –predchodcovia záchranárov. Príbeh záchranej samaritánskej šatky, myšlienka nezištnej pomoci.

13. Dobrovoľný hasičský zbor v Prešove (založenie, stanovy - Zakladajúca listina ohňohasiaceho a záchranného zboru na dobrovoľnom základe)

14. Ako naši predkovia oheň hasili. Najničivejšie požiare v histórii Prešova (jedinečné zábery Karola Divalda staršieho.

15. História a tradícia chovu koní v Prešove.

Literárne témy

16. Starý literárny Prešov. Prierez literárnej činnosti a pôsobenie známych dejateľov v Prešove – J. Záborský, P. O. Hviezdoslav, J. Jesenský, J. Gregor Tajovský i Ľ. Štúr. Zaujímavosti, literárne časopisy, noviny a i.

17. Jonáš Záborský. Jeho postavenie v literatúre, osobnostné rysy a pôsobenie na východnom Slovensku (ukážky: osobná korešpondencia, biblia J. Záborského). Čítame jeho rukopis.

18. Pavol Országh Hviezdoslav. Jeho štúdium a pôsobenie v Prešove. Charakterové rysy, životná dilema.

19. Velikáni slovenskej literatúry v Prešove na prelome 19. a 20. storočia. Literárny život na východnom Slovensku na prelome storočí. J. Jesenský, J. Gregor Tajovský a ich činnosť v Prešove.

20. Mat' svoje nárečie nie je hanba. Šariština a jej úloha v národnostnom hnutí. Čítanie v šarištine a jej znaky.

Etnografické témy

21. Vo zvykoch a obyčajoch. „Hutorime po šarisky.“ Obradová ľudová slovesnosť šarišského jazyka. Cez kalendárne obyčaje si priblížime nárečie Šariša, šarištinu. Sprevádzať nás pri tom budú múdrosti ujka Lazoríka z Krivan.

22. Etnické skupiny východného Slovenska. Rozmanitosť obyčajov v jednotlivých etnikách. Rozprávajme sa o obyvateľoch, ktorí tu žijú a žili: Nemci, Židia, Rusíni, Česi, Maďari, Rómovia, o histórii emigrácie, valašskej kolonizácii a procesoch kultúrneho obohacovania medzi etnikami.

23. Čo rozprávajú staré remeslá. Ukážeme si a porozprávame sa o tradičných remeslách. Aký bol život remeselníkov v mestách aj dedinách a akými remeslami sa zaoberali: hrnčiarstvo, klobučníctvo, hrebenárstvo, kováčstvo, obuvníctvo, či zaujímavosti ako boli voskári, sviečkári, medovníkari.